

EEN HERBERGRUZIE ANNO 1785

door Rudolf WEISE

Herberggruzies zijn blijkbaar van alle tijden. Zoals blijkt uit volgend verslag, opgesteld door Jozef Nicolaas Decallais, notaris te Oostende. Plaats en tijd van het gebeuren: herberg 'Den rooden leeuw' gelegen in de 'Lissemorishoeck' in de parochie van Bredene (later Oostende), 03 februari 1785. Protagonisten waren Jacobus Valckaert, slachtoffer, en Olivier Van Overbeke, agressor, beiden ingezetenen van Bredene.

We zouden deze gebeurtenis zonder meer kunnen catalogiseren en negeren als een ordinaire dronkemansruzie ware het niet dat Olivier Van Overbeke, geboren te Blankenberge op 10 december 1755 om 04.00u als zoon van Marcus Jacobus en Anna Bony en gehuwd te Bredene op 09 oktober 1781 met Francisca Rasseauw, later deel uitmaakte van 'den generaelen raed van de commune van Breedene', op 28 februari 1797 in deze raad verkozen werd tot agent-municipaal, zeg maar ambtenaar van de burgerstand, en vervolgens op 09 juli 1800 werd aangesteld als eerste meier (burgemeester) van Bredene. De ouders van zijn eega Francisca, vader Arnold en moeder Maria Metsu, waren bovendien voorouders langs moederszijde van mijn vrouw.

Heden zou dergelijk voorval, bijzonder in verkiezingstijd, een sappig verhaaltje opleveren voor de roddelpers. Gelukkig voor de hoofdrolspeler in dit herbergdrama bestond deze toen nog niet. Geschiedenis heeft echter zijn rechten en spreekwoordelijk gezegd: uitgesteld is niet verloren.

Het verslag

Compareerden voor ons Josephus Nicolaus Decallais notaris.

In persoonen Elias Verhaeghe hospis woonende in den herberghe genaemt 'Den rooden leeuw' geleghen op Lissemoris hoeck in den duyn, jurisdictie 's lants van den vrije, en voorts Joanna Thresia De Vreese sijnne huijsvrouw ende Joseph Cools hunnen domesticq ende peerde kneght ende Francisca Moereman hunne dienstmaerte welcke comparanten hebben verclaert ende gecertificeert voor waer ende waerachtigh ten versoecke van Jacobus Valckaert lantsman ende coopman woonende ter prochie van bredene oock jurisdictie 's lants van den vrijen op de hofstede competeerende aen het clooster van de potterie binnen de stadt brugghe op hunne mannen ende vrouwelijcke waerheijt dat Olivier Van Overbeecke voor desen ghewoont hebbende binnen de stadt blanckenberghe ende alsnu hedent de vier à vijf jaeren ter gemelde prochie van bredene in de herberghe genaemt 'Den soeten inval' staende beneden den dick van de haevent van oostende recht over desselfe overstick aldaer sonder eenighe de minste reden ofte voorgaende dispuijten den requirant op den derden deser maendt 's avonts bij den neuse vastgegrepen ende gevronghen heeft dat het vel daerof was ende bloede dan heeft hij den requirant sijnnen eijgenhout willen in het aensight slaeghen waernaer denselven requirant sonder sigh te verweiren al stillekens geretireert heeft ende hem gaen setten is op eenen stoel in den hoeck van den heerd in den huise ende herberghe der twee eerste gecompareerden zonder een enckel woordt alleenelijck te spreken wies nietjeghenstaende den gemelden Olivier Van Overbeecke sigh noch niet te vreedden gehouden maer den requirant uijt den geseiden hoeck van den heerd getrocken ende met sijnnen gevrongen vuijst dusdanighen stoot in het aensighte toegebroght heeft dat het bloedt uijt de requirants neuse gecommen is sigh disponeerende om hem grootelijckse te gaen slaen hetwelcke hem is beledt geworden door het tusschen schieten onder hun beijde van de tweede comparante waerdoor hij, Van Overbeecke, vol gramschap rasernie ende colerie sigh naer buijten geretireert heeft ende als hij bijnae aen de deure des huijs was uijtgeborsten heeft met deze woorden: indien ick uw tusschen vier ooghen hadde ick souden uw eene neukinge geven ende continueerende sijnen uijtganck seyde

hij buiten gecommen sijnde in meyninge dat niemandt hem en hoorde nochte sagh: dat ick uw onder vier ooghen hadde ick sloeghe uw doodt soo den derden comparant declareert hem claerelijck te hebben hooren prononcheeren gevende de comparanten voorders van alle hetgonne voorschreven voor pertinente reden van wetenschap die van hunne presentie al hetgonne voorschreven geschiet is alwaer sij alles galsoo gehoort ende gesien hebben ende waerom sij den inhoudede deese maghtigh ende bereijdt sijn als bestaende in de opreghte waerheijt breeder ende ampelsder met eede te bevestighen voor alle hoven ende welt hen dies noodt ende daertoe aensoght sijnde.

Aldus gedaen ende gepasseert in den voorschreeven lisse-moris hoeck op den iii febr(uar)ij 1785 in presentie van Franciscus Knepmans ende Jacobus Meeschaert getuijgen hiertoe aensoght ende gebeden approbeerende de vier reijen twee interlinieele ende een marginale augmentatie in desen gedaen. (Getekend) Franciscus Knepmans. Jacobus Meesschaert. Elias Verhaeghe. dit is het merq + van Anna Devreese. Dit is het merq + van Joseph Cools. Dit is het merq + van Francisca Moerman. J.N.Decallais not(ari)s.

Bronnen

1. Akte van 03 februari 1785 door notaris **J.N. Decallais** - Oostende.
2. Eigen familiestamboom-archief.
3. Parochieregisters Blankenberge blz.785/A 3 – Rijksarchief Brugge.
4. Zoeklicht op Bredene blz.164 van **Raoul Eeckhout** - 1968.

Met dank aan

de Heren **Jan Coopman** en **Walter Metsu**.

+++++

THEMATENTOONSTELLINGEN IN ONS MUSEUM

Op dit ogenblik loopt in het museum de tentoonstelling “Sint-Petrus- en Pauluskerk in confrontatie”. Een tentoonstelling met foto’s van Valère PRINZIE.

Na de fototentoonstelling “Oostendse gebouwen anders gezien”, enkele jaren terug, bekijkt Valère nu de Sint-Petrus- en Pauluskerk.

Hij fotografeerde de blanke torens, van na de restauratie tot nu, in confrontatie met allerlei tijdelijke gebeurtenissen op het plein. De spitsen zien er gans anders uit dóór het touwwerk van een schip, of achter een kermisattractie, of nog bij de lichten van de Paulusfeesten.

Terzelfder tijd worden nog enkele grootformaatfoto’s getoond van de bouw en de inhuldiging van de kerk uit de eigen Plate-collectie.

Nog te bekijken tot 13 mei op de eerste verdieping van ons museum.

Vanaf midden juni loopt dan de tentoonstelling: “Oostende schreef/schrijft luchtvaartgeschiedenis”.